

การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ*

THE DEVELOPMENT OF THE MANAGEMENT OF THAI PRIVATE UNIVERSITIES
ACCORDING TO CONCEPT OF ENTREPRENEURIAL UNIVERSITIES

ณิคมล ขวัญเมือง, จอมพงศ์ มงคลวนิช, สินธวา คามดิษฐ์

Nichamon Kwanmueang, Jomphong Mongkhonvanit, Sintawa Kamdit

มหาวิทยาลัยสยาม

Siam University

Corresponding Author E-mail: sasi_kwan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิด มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทย ตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 154 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม และ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิใช้วิธีการเลือกแบบ เจาะจง จำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบ ความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนและหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม (Cronbach's alpha coefficient) = .961 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNImodified) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึง ประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนา อันดับที่ 1 ผลการ ดำเนินงาน อันดับที่ 2 เครือข่ายความร่วมมือ และอันดับที่ 3 การจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัย ผู้ประกอบการประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 15 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดการองค์กร มี 3 แนวทาง 2) การจัดการเรียนรู้ มี 4 แนวทาง 3) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มี 1 แนวทาง 4) การจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา มี 1 แนวทาง 5) เครือข่ายความร่วมมือ มี 2 แนวทาง และ 6) ผลการดำเนินงาน มี 4 แนวทาง

คำสำคัญ: การพัฒนา; การบริหาร; แนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ; มหาวิทยาลัยเอกชน

Abstract

The research was the mixed methods research with the objectives to study the current conditions, desirable conditions and need assessment for Thai private university administration according to the concept of entrepreneurial universities and to propose guidelines for development of Thai private university administration according to the concept of entrepreneurial universities. The sample group consisted of 154 private university administrators were selected by cluster sampling and 5 qualified key informants acquired by purposefully selected. The research tool used questionnaire and in-depth-interview script, which were examined for conformality with the objectives of 5 experts and the questionnaires confidence was (Cronbach's alpha coefficient) = .961. Data were analyzed by using basic statistics such as frequency, mean, standard deviation, priority need index (PNImodified) and content analysis.

The results of the research were as follows: 1. The overall current condition was moderate, and the overall desirable condition was high. The need of development, the first was performance, the second was cooperation network, and the third was intellectual property management. 2. Guidelines for development of Thai private university administration according to the concept of entrepreneurial universities consisted of 6 components and 15 guidelines as follows: 1) Organization management was of 3 guidelines 2) learning management was of 4 guidelines 3) research and innovation development was of 1 guideline, 4) intellectual property management was of 1 guideline 5) cooperation network was of 2 guidelines and 6) performance was of 4 guidelines.

Keywords: Development; Administration; Concept of entrepreneurial University; Private University

บทนำ

ในปัจจุบันโลกเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันสูงเกิดจากผลกระทบจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม 4.0 จึงส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมไทยต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้เป็นประเทศไทย 4.0 เพื่อให้เกิดความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 โดยมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมใหม่ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย

นวัตกรรมและสนับสนุนการประกอบการ (Value- Based Economy) ที่สร้างความมั่งคั่งผ่านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัฒนธรรมความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างสินค้าที่เป็นนวัตกรรมโดยผลักดันผ่านการใช้นวัตกรรม 5 กลุ่มหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, 2559) ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยถือเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อตอบโจทย์ในการพัฒนาประเทศในการสร้างความเข้มแข็งจากภายในผ่านกระบวนการเรียนการสอน งานวิจัยและบริการวิชาการสู่สังคมและอุตสาหกรรม (สุพิชชา ชีวพุกษ์ และคณะ, 2561) โดยเฉพาะในการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ตอบสนองกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถในการทำงาน การมีงานทำและการเพิ่มรายได้ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ให้สามารถแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลกได้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบริบทของมหาวิทยาลัย รูปแบบการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เน้นการสร้างงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ การพัฒนามหาวิทยาลัยของไทยให้เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการสร้างแนวคิดแบบผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Mindset) และยกระดับมหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Universities) จะทำให้รูปแบบการเรียนการสอนและการทำวิจัยสามารถพัฒนาเป็นนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและสร้างมูลค่าที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งภาครัฐเล็งเห็นความสำคัญของมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) รับผิดชอบด้านการส่งเสริมมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการและสนับสนุนผู้ประกอบการ (startup) มีการเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารมหาวิทยาลัยและสร้างระบบนิเวศน์แห่งความเป็นผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย (IDE Ecosystem Development) (สำนักงานคณะกรรมการการนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2561)

มหาวิทยาลัยผู้ประกอบการเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการความเป็นผู้ประกอบการเข้าไป ตั้งแต่การนำองค์กรและการกำกับดูแลมหาวิทยาลัย มีการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัยให้มีความเป็นผู้ประกอบการ มีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีความเป็นสากลและเกิดผลลัพธ์จากการดำเนินงานผู้ประกอบการ (Gibb, 2013; Sam & Sijde, 2014; Guerrero et al., 2015 และ อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง, 2560) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตซึ่งมีความเป็นผู้ประกอบการ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

และตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาสังคมและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในระดับสากล พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือกับภาครัฐกิจ/อุตสาหกรรมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนานวัตกรรม (Etzkowitz, 2015 and HEInnovate, 2014) ในหลายประเทศได้มีการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการใช้กรอบนำทางสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน (OECD and European Commission, 2012)

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกัน ประกอบกับประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ มีจำนวนผู้เรียนลดลงมีการแข่งขันสูง จากข้อมูลจากที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) จำนวนนักเรียนที่เข้าลงทะเบียนออนไลน์สมัครในระบบการคัดเลือกบุคคลกลางเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปี 2563 หรือที่ แคส มีจำนวนลดลงอย่างชัดเจนเหลือเพียง 2 แสนกว่าคนจากเดิมในปี 2562 ที่มีจำนวนนักเรียน 3 แสนกว่าคน (มติชนออนไลน์, 2563) นักเรียนมีโอกาสนในการเลือกตัดสินใจในการเข้าเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีทางเลือกอื่นๆ ในการศึกษามากขึ้น เช่น การเรียนระบบออนไลน์ ที่จัดโดยมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังพบปัญหาเรื่องการผลิตบัณฑิตที่ไม่ตรงตามความต้องการของสภาธุรกิจ จึงทำให้มีการเปิดสถาบันการศึกษาเองเพื่อผลิตบัณฑิตตามความต้องการ อาทิเช่น สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ซึ่งจัดตั้งโดย บริษัทซีพีออลล์จำกัด จึงทำให้หลายมหาวิทยาลัยหลายแห่งต้องปรับลดภาควิชา คณะจนกระทั่งปิดตัวไปเพราะไม่สามารถปรับตัวได้ ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อยุค Disruption สร้างความยั่งยืนให้มหาวิทยาลัยสามารถดูแลตัวเองได้ โดยปรับบริบทใหม่ที่เปิดกว้างสำหรับทุกคนที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม ให้ความสำคัญกับงานวิจัยเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งความรู้ที่จะช่วยเหลือและชี้นำสังคมได้ ต้องสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ผลิตบัณฑิตที่จบแล้วมีงานทำและสามารถสร้างงานได้ เพราะฉะนั้นการปรับตัวเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการจึงเป็นทางออกในการอยู่รอดของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนที่ต้องมีการดูแลตัวเองสูง แต่ยังพบว่ามหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีลักษณะมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการที่อาจมาจากเหตุผลคือขาดแนวทางการบริหารมหาวิทยาลัยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการควรมีลักษณะอย่างไรเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดย

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 41 มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) แบ่งตามภาค แบ่งตามสัดส่วนประชากร จำนวน 200 คน แต่ตอบกลับ 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Cronbach's alpha coefficient) = .961 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และ 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified)

ผลที่ได้รับเป็นประเด็นที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดมากำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อนำมาใช้ในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อหาแนวทางและความสอดคล้องของความสัมพันธ์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ โดยมีกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ จำนวน 1 คน และผู้บริหารองค์กรภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม จำนวน 2 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ และ 2) การบริหารมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เพื่อสร้างและ

พัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จะได้แนวทางและความสอดคล้องของความสัมพันธ์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้เพื่อยืนยันผลการวิจัยโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ที่เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ จำนวน 1 คน และ ผู้บริหารองค์กรภาครัฐ/อุตสาหกรรม จำนวน 2 คน ซึ่งได้ยืนยันผลการวิจัยว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ผลที่ได้คือ แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) โดยด้านการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X} = 3.43$) และ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.38$) ตามลำดับ ส่วนด้านผลการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.12$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยด้านการจัดการองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X} = 4.20$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญาและด้านเครือข่ายความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) และผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนา พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ (PNImodified) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.31 และภาพรวมมีค่า 0.26 โดยพบว่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ด้านผลการดำเนินงาน (0.31) อันดับที่ 2 ด้านเครือข่ายความร่วมมือ (0.29) และอันดับที่ 3 ด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา (0.28) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ประเด็น	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	ความต้องการจำเป็น
การจัดการองค์กร	3.45	4.31	0.25
การจัดการเรียนรู้	3.38	4.11	0.22
การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	3.43	4.20	0.22
การจัดการทรัพยากรสิ่งทางปัญญา	3.16	4.05	0.28
เครือข่ายความร่วมมือ	3.15	4.05	0.29
ผลการดำเนินงาน	3.12	4.08	0.31
ภาพรวม	3.28	4.13	0.26

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 15 แนวทาง ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการองค์กร มี 3 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างศูนย์ความเป็นเลิศ (Excellence Center) ในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญโดยมีการแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยและมีการบริหารอย่างอิสระ โดยมีผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร 2) จัดตั้งกองทุนพัฒนาผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาธุรกิจออกสู่เชิงพาณิชย์และสรรหาแหล่งทุนภายนอก มีการตั้งศูนย์ความร่วมมือทางการวิจัย (Collaborative Research Centers) เพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาในการสร้างงานวิจัย รวมถึงการจ่ายผลตอบแทนกลับเข้าสู่กองทุน และ 3) สร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งในรูปของผลงานทางวิชาการ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) คัดเลือกผู้ประกอบการที่มีความต้องการสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงร่วมกับมหาวิทยาลัย 2) ออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการร่วมกับสถานประกอบการเพื่อเพิ่มทักษะผู้ประกอบการและสามารถทำงานได้จริงตามความต้องการของสถานประกอบการ 3) จัดการเรียนการสอนควบคู่การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม และการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก และ 4) จัดสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ (Entrepreneurial Ecosystems)

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มี 1 แนวทาง ได้แก่ สร้างงานวิจัย (Transitional Research) โดยนำความต้องการที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในรูปของนวัตกรรมทางธุรกิจ (Business Innovation)

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา มี 1 แนวทาง ได้แก่ จัดตั้งหน่วยงานจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา ตั้งแต่การส่งเสริม สนับสนุนและมีการคุ้มครองทรัพยากรสินทางปัญญาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ หรือสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของสังคมและประเทศได้ มีการเชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบที่ 5 ด้านเครือข่ายความร่วมมือ มี 2 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและภาครัฐในการร่วมลงทุน การจัดการเรียนรู้ การสร้างงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลผลิต (Product) และส่งต่อเข้าสู่ตลาดและสามารถนำผลงานไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ และ 2) สร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการมหาวิทยาลัยและภาครัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ (Transfer Knowledge) และความร่วมมือในการพัฒนาผู้ประกอบการ มีการใช้ทรัพยากรและบุคลากรร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 6 ด้านผลการดำเนินงาน มี 4 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม 2) จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้จากงานวิจัยและพัฒนาวัตกรรมเข้าสู่ตลาดโลก 3) สร้างบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ และ 4) จัดให้มีงานแสดงผลงานวิจัยและนวัตกรรมประจำปี (Research and Innovation Shopping Center) เพื่อเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยที่โดดเด่นของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อให้สถานประกอบการเลือกให้การสนับสนุน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยพบว่า ด้านผลการดำเนินงานมีความต้องการในการพัฒนาสูง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของทรงพล มั่นคงสุจริตและคณะ (2559) ที่พบว่าคนไทยไม่เข้มแข็งทางเทคโนโลยีและวิศวกรรมทำให้สร้างนวัตกรรมมูลค่าสูงเชิงพาณิชย์ได้น้อยและประเทศไทยมีระดับการพัฒนาเครือข่ายพันธมิตรอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่ได้เพราะเป็นด้านที่ต้องการการพัฒนาสูงอาจเป็นเพราะว่าความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการยังจำกัด มหาวิทยาลัยยังเน้นการให้บริการวิชาการเท่านั้นแต่ยังขาดการสนับสนุนการประกอบธุรกิจ ประกอบกับผลงานวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยจำนวนมากไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะขยายผลสู่ภาคธุรกิจได้

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ พบว่า มี 6 องค์ประกอบ 15 แนวทาง

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการจัดการองค์กร ซึ่งหลักสำคัญในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการคือการบริหารด้วยคล่องตัว มีอิสระ ลดการควบคุม ให้อำนาจในการตัดสินใจ และมีอิสระในการทำงาน (Kuratko et al., 2014) สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า มหาวิทยาลัยจะต้องค้นพบความเชี่ยวชาญเฉพาะของมหาวิทยาลัยมาสร้างศูนย์ความเป็นเลิศในสาขาที่โดดเด่นและเชี่ยวชาญโดยมีแยกตัวออกจากมหาวิทยาลัยเพื่อให้การบริหารงานมีความเป็นอิสระ ยืดหยุ่นสูง สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีการแข่งขันสูง มหาวิทยาลัยควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อนำเงินมาใช้ในการลงทุนในการทำวิจัย พัฒนานวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ โดยการจัดตั้งกองทุนต้องมีการบริหารกองทุนให้งอกเงยและสามารถเติบโตได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Basci & Alkan (2015) และ OECD and European Commission (2012) ที่พบว่า ภาคเอกชน ภาครัฐ ศิษย์เก่าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทสำคัญที่จะเข้ามาช่วยสนับสนุนด้านเงินทุนและงบประมาณในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ เนื่องจากงบประมาณของมหาวิทยาลัยมีจำกัดและต้องบริหารกองทุนให้มีผลกำไรเข้าสู่กองทุนเพื่อการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงการสร้างระบบการจ่ายผลตอบแทนที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Dinh (2020) ที่พบว่า อาจารย์ไม่สนใจในการทำธุรกิจแต่อาจารย์และนักวิจัยส่วนใหญ่จะผลิตสินค้าที่ได้จากงานวิจัยที่สามารถขายได้ในราคาสูง และมีการแบ่งผลประโยชน์อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ในการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมได้จริงนั้นต้องนำปัญหาและความต้องการจากภาคธุรกิจ ภาครัฐมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ สอดคล้องกับการวิจัยของ Silva et al. (2018) ที่พบว่ามหาวิทยาลัยมีการสร้างงานวิจัยที่สอดคล้องกับประเด็นในสังคมและความต้องการของประเทศ โดยมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการแปลงความรู้ที่ได้ไปสู่การเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ควรมีการออกแบบหลักสูตรผู้ประกอบการเพื่อฝึกทักษะและกระบวนคิดแบบผู้ประกอบการร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อให้ตรงตามความต้องการซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Gustomo & Ghina (2017) ที่พบว่า กิจกรรมด้านการเรียนการสอนจะเพิ่มศักยภาพความรู้ ความสามารถในการกระบวนคิดและทักษะผู้ประกอบการ ทำให้เพิ่มโอกาสทางอาชีพสามารถประกอบอาชีพอิสระและเป็นเจ้าของกิจการได้ ควรมีการจัดการเรียนการสอนควบคู่กับการสร้างงานวิจัย พัฒนานวัตกรรมและการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการ สอดคล้องกับการวิจัยของ Gibb (2013) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีการให้บุคลากรและนักศึกษาได้ค้นคว้าทดลองสร้างธุรกิจ นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในการวิจัย มีการบูรณาการองค์ความรู้หลากหลายสาขาวิชาเพื่อแก้ปัญหาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ปัจจัยที่สำคัญมากในการพัฒนามหาวิทยาลัยผู้ประกอบการให้สำเร็จคือการจัดสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและจัดกิจกรรมที่

กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ สอดคล้องกับการวิจัยของ Gustomo & Ghina (2017) และ อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง (2560) ที่พบว่า การสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมต้องมีการกระตุ้นระบบ นิเวศเชิงนวัตกรรมเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดกระบวนการในการพัฒนาบัณฑิต การพัฒนา องค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม มหาวิทยาลัยมีความสามารถในการ นำผลงานวิจัยทางวิชาการไปสร้างองค์ความรู้เชิงนวัตกรรมให้เกิดประโยชน์ สามารถสร้าง ผลตอบแทนให้กับมหาวิทยาลัย เป็นสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่นำไปใช้ในการพัฒนา ประเทศและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด (Silva et al., 2018 and Nogueira et al., 2018) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่พบว่า การสร้างงานวิจัยต้องนำความต้องการที่สามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมาเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมในรูปของนวัตกรรมทาง ธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าในเชิงพาณิชย์และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ

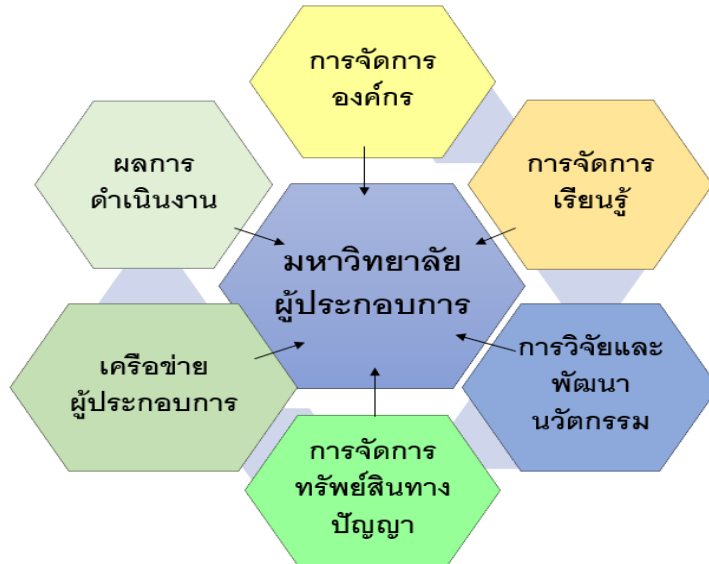
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา มหาวิทยาลัยควรจัดตั้งหน่วยงาน จัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยมี การเชื่อมโยงและประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย นำผลงานวิจัยและ นวัตกรรมไปต่อยอดทางธุรกิจ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนมีเสถียรภาพ ต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับสถิติ พล วิบูลย์ธนากุล (2562) พบว่าในประเทศที่กำลังพัฒนาที่มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาดี ขึ้น จะมีการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยระดับคะแนนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ เพิ่มขึ้นเพียง 10% ช่วยให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นถึง 50% ของระดับการ ลงทุนเฉลี่ย

องค์ประกอบที่ 5 ด้านเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นปัจจัย สำคัญมากในการสร้างมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ เป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับมหาวิทยาลัยทั้ง ทางด้านการวิจัย การเรียนการสอน ซึ่งความร่วมมือจะนำมาซึ่งแหล่งทุน การแลกเปลี่ยนองค์ ความรู้ เส้นทางสู่การตลาดเพื่อเกิดมูลค่าในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งในการช่วยเหลือและแก้ปัญหา สังคมต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ระหว่าง มหาวิทยาลัยร่วมกัน รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คนในชุมชน ศิษย์เก่าเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต้อง สร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยและภาครัฐทั้งภายในและภายนอก ประเทศเนื่องจากแต่ละภาคส่วนมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน ในความร่วมมือควรมีการ ใช้บุคลากรและทรัพยากรร่วมกัน แต่พบว่าในประเทศไทยการสร้างเครือข่ายยังไม่ประสบ ความสำเร็จ สอดคล้องกับการวิจัยของเชมกร ไชยประสิทธิ์ และ อรพิน สันติธีรากุล (2560) พบว่าการพัฒนาผู้ประกอบการของไทยยังต้องมีการพัฒนาในด้านการสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือเนื่องจากการบริหารจัดการเครือข่ายที่ยังไม่เป็นระบบและยังไม่เข้มแข็ง

องค์ประกอบด้านที่ 6 ด้านผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานเป็นสิ่งที่ทั้งมหาวิทยาลัย ภาครัฐ และภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมต้องการให้เกิดขึ้นมากที่สุด จากการศึกษาของ Guerrero et al. (2015) และ Sam & Sijde (2014) พบว่า มหาวิทยาลัยเป็นตัวเร่งที่สำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม เป็นแหล่งความคิดและเทคโนโลยีใหม่ในการสร้างธุรกิจใหม่ๆ เอื้อต่อการ ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันอย่างยั่งยืนและสามารถสร้างแหล่งรายได้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคมเป็นส่วนที่ทำให้เกิดผลตอบแทนเข้าสู่มหาวิทยาลัย และทุกภาคส่วนทั้งในรูปตัวเงิน ชื่อเสียง การแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่น สังคม เศรษฐกิจและประเทศได้ โดยมหาวิทยาลัยควร จัดตั้งหน่วยงานจัดการทางการตลาดร่วมกับภาคธุรกิจในการนำผลงานที่ได้เข้าสู่ตลาดโลก พร้อมทั้ง สร้างบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สังคมและประเทศ ให้เป็นผู้มี ทักษะสูง มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาของตนอย่างทันสมัย มีความเป็นผู้ประกอบการ มุ่งงาน ทำหลังจบการศึกษา สอดคล้องกับการวิจัยของ Gustomo & Ghina (2017) พบว่าการผลิต บัณฑิตที่มีกระบวนการคิดและทักษะผู้ประกอบการทำให้เพิ่มโอกาสทางอาชีพ ประกอบอาชีพอิสระ และเป็นเจ้าของกิจการได้ สุดท้ายผลการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการจะประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพต้องมีการนำผลงานออกสู่สังคมโดยจัดให้มีงานแสดงผลงานวิจัยและ นวัตกรรมแห่งชาติแสดงให้ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ภาครัฐทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ สนใจซื้อผลงานและร่วมลงทุนในการต่อยอดพัฒนาผลงานและที่สำคัญที่สุดเพื่อให้เกิดการ แข่งขัน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาความคิดใหม่ๆ เกิดวัฒนธรรมการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ มีประโยชน์และโดดเด่นเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันร่วมกับภาครัฐและภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม ทำให้ มหาวิทยาลัยเห็นช่องทางและความสำคัญในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม สอดคล้องกับ Silva et al. (2018) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีความพยายามในการดำเนินกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจ ตามความต้องการของโลกภายนอก

องค์ความรู้จากการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ” สามารถสังเคราะห์ได้องค์ความรู้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือแนวทางการพัฒนาการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการ มี 6 องค์ประกอบ 15 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการจัดการองค์กร มี 3 แนวทาง 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ มี 4 แนวทาง 3) ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม มี 1 แนวทาง 4) ด้านการจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา มี 1 แนวทาง 5) ด้านเครือข่ายผู้ประกอบการ มี 2 แนวทาง และ 6) ด้านผลการดำเนินงาน มี 4 แนวทาง เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารมหาวิทยาลัยเอกชนไทยตามแนวคิดมหาวิทยาลัยผู้ประกอบการให้แก่มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐ ภาคเอกชนและมหาวิทยาลัยควรร่วมมือกันสร้างระบบเครือข่ายที่เข้มแข็งและมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศ
2. มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เหมือนกันควรร่วมมือกันในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมร่วมกับภาครัฐกิจ/อุตสาหกรรมที่มีความต้องการในสาขาเดียวกันทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. มหาวิทยาลัยควรค้นหาความเชี่ยวชาญที่โดดเด่นของมหาวิทยาลัยเพื่อนำไปสร้างศูนย์ความเป็นเลิศโดยมีการบริหารเฉพาะที่แยกออกมาจากมหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยควรออกแบบหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการเพื่อผลิตบัณฑิตที่ตรงตามต้องการ เน้นการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการจริงเพื่อเพิ่มทักษะและกระบวนคิดแบบผู้ประกอบการ
3. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการเรียนการสอนร่วมกับการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรม และการดำเนินงานในผู้ประกอบการตั้งแต่ปีแรก เพื่อฝึกทักษะและกระบวนคิดแบบผู้ประกอบการ
4. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสิ่งแวดล้อมเชิงนวัตกรรมและกิจกรรมกระตุ้นความคิดใหม่ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยควรมีการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย มีการจัดเวทีเสวนากับผู้มีประสบการณ์ ผู้ประกอบการรายใหม่ (startup) ที่ประสบความสำเร็จมาเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์
5. มหาวิทยาลัยควรนำปัญหาและความต้องการมาตั้งเป็นหัวข้อในการทำวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม
6. มหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานเฉพาะที่จัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อกระตุ้นส่งเสริมและสนับสนุนรวมทั้งการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากผลการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่สามารถนำไปต่อยอดทางธุรกิจ
7. มหาวิทยาลัยควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้ครอบคลุมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกประเทศให้เข้มแข็งและยั่งยืน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกสามารถนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเข้ามาร่วมกับมหาวิทยาลัย (Open innovation systems) ทั้งการเข้ามาขอสนับสนุนจากกองทุน การขอคำปรึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้ร่วมกัน ตลอดจนสร้างมูลค่าเชิงพาณิชย์ร่วมกัน
8. มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับภาครัฐและภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมในการจัดงานประกวดและการแข่งขันเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่โดดเด่นให้แก่ผู้สนใจทั้งในและต่างประเทศเพื่อซื้อผลงานและร่วมลงทุนในการต่อยอดพัฒนาผลงานต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะกฎหมายและกฎระเบียบที่เหมาะสมในการดำเนินงานด้านผู้ประกอบการในปัจจุบัน
2. ควรมีการศึกษาลักษณะการสร้างเครือข่ายจากความร่วมมือของภาครัฐ ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมและมหาวิทยาลัยทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เหมาะสมกับประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- เชมกร ไชยประสิทธิ์ และ อรพิน สันติธีรากุล. (2560). การเปรียบเทียบตัวแบบการพัฒนาผู้ประกอบการระหว่างประเทศไทยกับหมู่เกาะ AZORES ประเทศโปรตุเกส. *วารสารปัญหาวิวัฒน์*, 9 (ฉบับพิเศษ), 6-17.
- ทรงพล มั่นคงสุจริต และคณะ. (2559). ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย: สถานะปัจจุบันและโอกาสในการปรับปรุง. *วารสารนักบริหาร*, 36(2), 123-132.
- มติชนออนไลน์. (2563). ทปอ.ถกวิกฤตเด็กกลดลงปี' 63 เหลือ 2 แสนคน มหา'ลัยเล็งปิดคณะตกอันดับ 'สาธารณสุข-บริหาร' มาแรง. สืบค้น 2 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.matichon.co.th/education/news_1990888
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.). (2561). *สัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อมุ่งสู่มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial University Executive Training)”*. สืบค้น 14 เมษายน 2563, จาก https://www.sti.or.th/sti/news-detail.php?news_type=2&news_id=348&
- สิทธิพล วิบูลย์นาทกุล. (2562). *ทรัพย์สินทางปัญญา หัวใจสำคัญพัฒนาเศรษฐกิจ*. กรุงเทพฯ: ธุรกิจ. สืบค้น 24 มีนาคม 2563, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647750>
- สุพิชชา ชีวฤกษ์ และคณะ. (2561). ทิศทางสู่มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการด้วยการพัฒนาองค์กร. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 16(1), 219-227.
- อวิรุทธ์ ฉัตรมาลาทอง. (2560). *ยุทธศาสตร์และโมเดลพันธกิจเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยสู่มหาวิทยาลัยเชิงประกอบการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Basci, E. S., & Alkan, R. M. (2015). Entrepreneurship Education at Universities: Suggestion for A Model Using Financial Support. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 195(2015), 856 - 861.
- Dinh, V.T. (2020). Entrepreneurial Universities and the Development Model for Public Universities in Vietnam. *International Journal of Entrepreneurship*, 24(1), 1-16.

- Etzkowitz, H. (2015). Special Introduction: The Entrepreneurial University Wave. *Technology Financing and Commercialization: Exploring the Challenges and How Nations Can Build Innovative Capacity*. London: Palgrave Macmillan UK.
- Gibb, A. (2013). Entrepreneurial University Scorecard. UK: NCEE.
- Guerrero, M., Cunningham, J. A., & Urbano, D. (2015). Economic impact of entrepreneurial universities activities: An exploratory study of the United Kingdom. *Research Policy*, 44(3), 748-764.
- Gustomo, A. & Ghina, A. (2017). Building a systemic framework for an entrepreneurial university. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*, 4(7), 116-123.
- HEInnovate. (2014). *The Entrepreneurial Higher Education Institution. A review of the concept and its relevance today*. Brussels: European Commission (mimeo).
- Kuratko, D.F., Hornsby, J. S. & Covin, J. G. (2014). Diagnosing a firm's internal environment for corporate entrepreneurship. *Business Horizons*, 57, 37-47.
- Nogueira, D.F., Arruti, A., Markuerkiaga, L. & Saenz, N. (2018). The entrepreneurial university: A selection of good practices. *Journal of Entrepreneurship Education*, 21(3), 1-17.
- OECD and European Commission. (2012). *A Guiding Framework for Entrepreneurial Universities*. Paris: OECD and the European Commission.
- Sam, C. & Sijde, P.V.D. (2014). Understanding the concept of the entrepreneurial university from the perspective of higher education models. *Higher Education*, 68(6), 891-908.
- Silva, C. E. L., Esteves, F. D. A., Narcizo, R. B. & Cardoso, R. (2018). Concepts and Criteria for the Characterization of the Entrepreneurial University: A systemic Literature Review. *Journal of Economics, Business and Management*, 6(3), 65-71.

